

Lekebergs kommun
lekebergs.kommun@lekeberg.se
Rektorn vid Mullhyttans skola
gunilla.sellen-johansson@lekeberg.se

Beslut för grundskola och fritidshem

---

efter tillsyn i Mullhyttans skola
i Lekebergs kommun

Tillsyn i Mullhyttans skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lekebergs kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Mullhyttans skola besöktes av Skolinspektionen den 17 januari 2013.

Fakta om skolan

Mullhyttans skola är en grundskoleenhet som består av förskoleklass, årskurserna 1–6 och fritidshem. Skolan har 16 elever i förskoleklass, 70 elever i grundskolan och 58 av eleverna är inskrivna i fritidshemmet. Grundskoleeleverna är fördelade på sex ålderhomogena klasser med 9–15 elever i varje klass. Eftersom skolan har små åldersgrupper sker undervisningen relativt ofta i olika åldersblandade grupper.

Skolenheten är organiserad i två arbetslag och i ett av arbetslagen ingår fritidshemspersonalen. Det finns en arbetslagsledare/utvecklingsledare i varje lag och de utgör tillsammans med rektorn skolans ledningsgrupp. Rektor tillsammans med specialpedagogen utgör ett skolteam. Fritidshemmet och förskoleklass är lokalmässigt och verksamhetsmässigt integrerade i skolan.

Kunskapsresultaten för årskurs 3 visar att det varje år (2009–2012) är någon enstaka elev som inte når kunskapskraven i ämnena svenska och/eller matematik, enligt skolans egen sammanställning. År 2012 nådde alla elever i åk 3 kunskapskraven i de naturorienterande ämnena och de samhällsorienterande ämnena.

För årskurs 5 visar skolans sammanställning att det oftast har varit någon eller några elever som inte har nått kunskapskraven i ämnena svenska, matematik och engelska, under åren 2008–2011. Under samma period nådde samtliga elever kraven i alla andra ämnen.

Vårterminen 2012 var det några elever i årskurs 6 som inte nådde kunskapskraven i svenska, matematik och engelska. I övriga ämnen nådde alla elever kunskapskraven, enligt skolans statistik.

Höstterminen 2012 är första gången som skolan har satt betyg i årskurs 6. Av betygs-katalogen framgår att så gott som alla elever når kunskapskraven. I de flesta ämnen sätts enbart eller till övervägande del betyget E.

Helhetsbedömning

Utgångspunkten för utbildningen är att alla elever ska nå målen och kunskapskraven och att skolan ska genomföra en verksamhet så att alla elever får möjlighet till detta. Skolans kunskapsresultat för årskurserna 3, 5 och 6 visar att skolan inte fullt ut lyckas ge alla elever möjligheten att nå de kunskapskrav som ska uppnås. Det finns dock en strävan från skolans sida att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodöra sig utbildningen. Skolan arbetar bland annat aktivt för att fånga upp och ge elever i behov av särskilt stöd det stöd som utredningen visar att de behöver.

Skolan har för första gången gett eleverna i årskurs 6 betyg. Skolan och kommunen har arbetat med att förbereda lärarna inför betygsättningen bland annat genom bedömningsdiskussioner både på skolan och i kommungemensamma ämnesgrupper. Skolinspektionen vill likafullt peka på att den stora andelen E vid betygsättningen kan bero på att det finns lärare som fortfarande känner sig osäkra på att bedöma kunskaper och sätta betyg. Rektorn behöver därför följa upp lärarnas kunskaper om bedömning och utvärdering av elevernas kunskaper. Detta för att kunna säkerställa att lärarna får det stöd de behöver för att sätta likvärdiga och rättvisa betyg.

Av intervjuer och resultat från olika enkäter framgår att Mullhyttans skola är en skolenhet där eleverna trivs och känner sig trygga. Fritidshemmets verksamhet behöver däremot bli synligt i planen mot kränkande behandling. Inför detta arbete behöver personalen på fritidshemmet, i samarbete med eleverna, göra en utredning av situationen på fritidshemmet. Denna kartläggning ska sedan ligga till grund för de insatser som ska genomföras. Vidare behöver fritidshemmets systematiska kvalitetsarbete dokumenteras dels för att möjliggöra uppföljning och utveckling av verksamheten och dels för att kommunen ska få kännedom om eventuella utvecklingsbehov.

Skolinspektionens ingripande

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Lekebergs kommun en anmärkning.

Skolinspektionen förutsätter att Lekebergs kommun åtgärdar och följer upp resultatet av insatta åtgärder, varför ingen redogörelse behöver lämnas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Det finns inte för varje verksamhet, en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska också se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som kommer att påbörjas under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Mullhyttans plan mot kränkande behandling som Skolinspektionen tagit del av är gemensam för fritidshemmets, förskoleklassens och grundskolans verksamheter. Planen är dock otydlig när det gäller vilka behov av förebyggande arbete som finns i fritids-

hemmet och likaså vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras i fritidshemmet, långsiktigt eller under året.

Den kartläggning som skolenheten gör måste ge ett underlag som beskriver fritidshemmets aktuella behov av förebyggande åtgärder så att slutsatser från kartläggningen kan ligga till grund för och förklara de insatser som verksamheten ska genomföra och som beskrivs i planen mot kränkande behandling. Förhållanden som kan skilja sig åt mellan fritidshemmet och skolans verksamheter är till exempel det som rör barngrupper, lokaler, personal och verksamheten.

Rektorn måste således se till att fritidshemmets behov av specifika åtgärder ingår i skolenhetens plan eller att fritidshemmet har en egen plan mot kränkande behandling som uppfyller styrdokumentens krav.

Författning

6 kap. 8 § skollagen, Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Rektor säkerställer inte att alla lärare är väl förtrogna med regelverket som gäller för bedömning och betygssättning.

Motivering

Enligt skollagen ska rektor se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. Varje elev ska bedömas och betygssättas utifrån sina kunskaper. Läraren ska enligt läroplanerna utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven, samt inför betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven. Det är de kunskaper eleven har vid betygstillfället som ska betygssättas. Elevens kunskaper ska prövas mot hela betygsskalan vid varje betygssättningstillfälle. Det betyder att högsta betyg ska vara möjligt att få redan vid det första terminsbetyget.

Hösten 2012 är första gången skolan sätter betyg och det är eleverna i årskurs 6 som får betyg. Rektor och kommunen har sett till att lärarna har fått kompetensutveckling i bedömning och betygssättning och att området diskuteras fortlöpande bland lärarna både inom skolan och tillsammans med lärare från andra skolor i kommunen.

Av inspektionen framgår att det trots detta finns lärare som känner sig osäkra på att bedöma och betygssätta elevernas kunskaper. Lärarna på skolan har också till övervägande del använt betygssteget E vid betygssättningen av elevernas kunskaper. Det finns lärare som uttrycker att betyg E inte enbart har satts utifrån en bedömning av elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven utan även för att undvika risken att behöva sänka betyget under vårterminen. Vidare framgår det att det vid lärarbyte inte alltid har funnits tillräcklig dokumentation av elevernas kunskaper som grund för betygssättning. Rektorn behöver därför tillsammans med lärarna följa upp lärarnas kun-

skaper om och skolans former för bedömning och utvärdering av elevernas kunskaper så att ändamålsenliga insatser kan sättas in vid behov för att betygsättningen ska vara korrekt och likvärdig.

Rektor och lärarna behöver också följa upp de former för bedömning och dokumentation som används för att avgöra om de är ändamålsenliga och effektiva men också för att säkerställa att kunskaper om eleverna och deras utbildning inte går förlorad vid sjukdomsfall, lärarbyte eller skolbyte. Skolan behöver ha gemensamma rutiner för hur dokumentationen ska hanteras och hur den ska förvaras. Dokumentationen behöver vara utformad så att även andra lärare kan ta del av och förstå den.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver se till att lärarnas kunskaper om och skolans former för bedömning och utvärdering av elevernas kunskaper följs upp. Detta för att rektor ska kunna säkerställa att lärarna får det stöd de behöver för att sätta likvärdiga och rättvisa betyg.

Författning

3 kap. 14 § skollagen

Lgr11 2.8 Rektors ansvar

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektor tar inte ansvar för att fritidshemmets kvalitetsarbete är dokumenterat.

Motivering

Av skollagen framgår att rektor ansvarar för att det finns ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete bestående av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen i fritidshemmet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att uppfylla målen för utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Skolenheten dokumenterar sitt systematiska kvalitetsarbete i en kvalitetsredovisning. Fritidshemmet omnämns i denna men bedömning av fritidshemmets måluppfyllelse finns inte med och behovet av utveckling i förhållande till uppdraget synliggörs inte heller. Att fritidshemmets kvalitetsarbete är bristfälligt dokumenterat gör att skolenheten får svårt att följa kvalitetsutvecklingen över tid och se effekter av utvecklingsarbete. Att kvalitetsarbetet inte dokumenteras leder också till att det inte är säkerställt att konstaterade utvecklingsbehov kommer till huvudmannens kännedom. Vilket i sin tur leder till att huvudmannen får svårt att ta sitt ansvar för att se till att nödvändiga åtgärder genomförs för att rätta till brister i verksamheten.

Författning

4 kap. 6–7 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Mikael Ejerblom och Yvonne Hoffmann.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Ingela Djurberg
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).